

[Gunner Baunsgaard.]

tvivl om, at det personale, der arbejder inden for åndssvageforsorgen, virkelig gør et godt stykke arbejde, men jeg vil gerne tilføje, at man nok ikke skal forcere noget nyt frem, bare fordi det er nyt, hvis tiden ikke er moden dertil. Og i dette arbejde, som vi står med her, bliver vi aldrig færdige, men er altid på vej.

Personaleforbundets henvendelse sker, fordi, som alle ved, også åndssvageforsorgen skal føres over til amter og kommuner. Det gælder en planlægning fremover, og jeg tror, at det må være det rigtige at få det decentraliseret og lagt ud. Der har allerede her i dag været tale om tidspunkter, hvor det måske kunne begynde at tage form. Jeg mener også, at man ude omkring vil være parat til at overtage opgaven, men ikke hovedkulds.

Formålet med forespørgslen er at få hele åndssvageområdet under debat og få enkelte ting under lup, og jeg har med vældig interesse læst et særtryk af Ugeskrift for Læger af 31. december 1973; en af deltagerne i debatten kender sikkert skriftet, hvor der på side 46 nævnes noget om samarbejdet mellem sygehus- samt social- og sundhedsvæsen. Jeg er helt enig i, at det er det rigtige, og jeg skal senere vende tilbage til det øvrige i dette skrift.

Jeg vil også gerne henvise til det kommende forslag til folketingsbeslutning om prioritering af opgaverne uden for sygehusvæsenet, stillet af det radikale venstre; også her skal åndssvageforsorgen uden for institutioner blive berørt. Det er jo ikke blot klienter på institutioner, det gælder, det gælder hele den åndssvages stilling, det gælder forældre, søskende og andre pårørende, det gælder samarbejdet mellem personale i institutioner, skoler, osv.

Jeg var tidligere inde på at nævne hjemmene, og jeg synes, de kommer meget stærkt ind i billedet. Når vi får denne gren ud i amterne og kommunerne, bør vi satse på, at personalet ved rokering på forskellig måde inden for forsorgen dygtiggør sig også til et udadventt arbejde. Det bliver for mig at se helt nødvendigt med omsorg og hjemmehjælp, og jeg vil gerne slå fast, at der skal en nytænkning til. De familier, der opdager, at deres barn har svage evner, må have hjælp. Den første tid kan være umådelig

svær og kan medføre yderligere sociale problemer. Hvis vi kan sætte ind her, tror jeg, vi kan nå meget. Jeg tror også, vi kan spare hundrede tusinder af kroner, og vi kan hjælpe mange forældre til at beholde deres børn hjemme. Forældre og søskende med åndssvage i hjemmet bør kunne aflastes, og havde man f. eks. et hjælpekorps af mennesker med en kortere opskoling, kunne dette tænkes anvendt foruden de førnævnte omsorgsmedarbejdere. Vi bør gå stærkt ind i det forebyggende arbejde, og her tænker jeg på, at man bør undgå alt for meget institutionsophold, hvis det er muligt.

Man taler også om nytten af at arbejde og træne med børn. Vi ved f. eks. fra institutioner, at børnehavebørn, der har arbejdet en vis aktivitet, går i stå, når de kommer på en institution, og derfor må vi have disse ting i tankerne. Vi ved også, at der er brug for aflastningshjem, som det allerede er nævnt. Vi er alle klar over, at hjemmet er bedre end institutionen, og vi ved også, at det er langt billigere. Nu har vi nogle institutioner, og vi har jo også en, der er ret ny, som det er blevet nævnt her i dag. Men når vi nu har den og har dem, må vi også prøve på at få dem udnyttet bedst muligt og prøve på at få dem udformet på en anden måde hen ad vejen. En udformning af et hjem efter et mere famliemæssigt og familievenligt mønster ville være meget ønskelig.

Man er i de senere år blevet klar over, at man ikke skal samle børnene i forskellige områder, derimod prøve på at samle dem i forskellige grupper, måske ikke på én skole, men når man taler om skoler, så så nær hinanden, at fællesfaciliteter kan udnyttes, men også sådan at børnene fra små venner sig til, at der er børn med forskellige handicap, det kan være svagtseende, det kan være sclerosepatienter, det kan være åndssvage, og det kan også være andre grupper. Vi må vænne vort samfund til, at vi er forskellige, og det skal ske fra barnetiden, det må vi vænne os til at leve med fremover.

Jeg har læst, at en skole i Århus har forsøgt sig med integration, og efter en artikel i Aarhus Stiftstidende den 9. februar 1974 ser det ud til, at dette foreløbig er lykkedes og faldet heldigt ud. Det falder i tråd med mine tanker om, at skolerne skal ligge nær hinanden.